

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Diagnostisch Instrument voor Apraxie van de Spraak (DIAS)

September 2022

Review: D Ummels, P Lahoye

Invoer: M Bokhorst

1 Algemene gegevens

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Hoofd/hals
Aandoening (ICD)	Zenuwstelsel en zintuigen
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Mentale functies; Communicatie

- *Korte beschrijving* → Het Diagnostisch Instrument voor Apraxie van de Spraak (DIAS) is een instrument waarmee de diagnose 'spraakapraxie' gesteld wordt. Daarnaast kan met het DIAS de ernst van de spraakapraxie worden bepaald. De DIAS bevat vier taken: 1. Aansturing van articulatiespieren, los van spraak; 2. Articulatie van losse klanken; 3. Diadochokinese (afwisselen van articulatieplaats en -wijze); 4. Articulatie van woorden met toenemende articulatiecomplexiteit. Het DIAS vormt de basis voor de therapie van spraakapraxie. Het DIAS mag afgenomen worden zonder specifieke kennis over spraakapraxie. Interpretatie en scoring mag alleen uitgevoerd worden door professionals die kennis hebben over spraakapraxie.¹
- *Doelgroep* → patiënten aan het eind van de acute fase na een beroerte (bij aanvang revalidatiefase) bij wie een vermoeden bestaat dat er sprake is van spraakapraxie of waarbij al is vastgesteld dat er sprake is van spraakapraxie⁴
- *Auteur:*
 - ✓ *Oorspronkelijke en Nederlandse versie* → Feiken J, Jonkers R (2012)²

2 Doel van het meetinstrument

- Diagnostisch
- Evaluatief / effectiviteit

3 **Soort / vorm van het meetinstrument**

- Performance
- *Opbouw* → 4 taken:
 - Aansturing van articulatiespieren (10 opdrachten voor lippen, tong, kaak);
 - Articulatie van losse klanken (15 medeklinkers, 15 klinkers);
 - Diadochokinese (6 reeksen van opeenvolgende en afwisselende lettergrepen of woorden);
 - Articulatie van woorden (6 blokken met 11 woorden)
- *Invulinstructie* → opdrachten wisselend per taak
- *Meetniveau* → per item: variabel
- *Meetniveau* → per subcategorie: variabel
- *Meetniveau* → totaalscore: wijze score (0-5, etc); meetniveau ordinaal/ratio-interval

4 **Verkrijgbaarheid**

- *Opvraagbaar bij* → <https://www.bsl.nl/shop/diagnostisch-instrument-voor-apraxie-van-de-spraak-9789031390526>
- *Geschatte kosten* → Complete set: € 546
Handleiding: € 103
Scoreformulieren: € 62,95
- *Copyright* → ja, Feiken J, Jonkers R. 2012²

5 **Methodologische kwaliteit**

Gegevens over de methodologische kwaliteit zijn te vinden in de volgende artikelen:

- Meilof L, den Exter T, Jonkers R, Feiken J. Het diagnostisch instrument voor apraxie van de spraak: testontwikkeling, betrouwbaarheid en differentiaaldiagnostisch vermogen. 2010³
- Jonkers R, Feiken J, Stuive I. Diagnosing apraxia of speech on the basis of eight distinctive signs. 2017⁴

6 **Hanteerbaarheid / feasibility**

- *Taal* → Nederlands
- *Benodigdheden* → DIAS toolkit
- *Randvoorwaarden*¹ → - alle taken worden op multimodale (mondeling en schriftelijk) wijze aangeboden
 - de afname verloopt in een vaste volgorde, bij voorkeur achter elkaar door
 - elke afname wordt opgenomen op video en achteraf gescoord
- *Benodigde tijd* → ongeveer 30 tot 45 minuten
- *Evalueren therapie* → eens per drie maanden opnieuw afnemen en testresultaten vergelijken
- *Gebruikershandleiding* → ja, zie onderdeel 4

7 *Normgegevens*

- *Uitkomstklassen en normgegevens* →
De diagnose spraakapraxie wordt gesteld op basis van een cutoff-score met betrekking tot het aantal aanwezige kenmerken in combinatie met de aanwezigheid van combinaties van specifieke kenmerken.
De interpretatie van de ernstscores wordt uitgevoerd met behulp van normtabellen.
Deze zijn opgenomen in de DIAS toolkit.¹

8 *Overige gegevens*

9 *Literatuurlijst*

1. Bohn Stafleu van Loghum. Diagnostisch Instrument voor Apraxie van de Spraak (DIAS). Beschikbaar via: <https://www.bsl.nl/shop/diagnostisch-instrument-voor-apraxie-van-de-spraak-9789031390526>
2. Feiken J, Jonkers R. Diagnostisch instrument voor apraxie van de spraak: handleiding. Houten: Bohn, Stafleu van Loghum; 2012.
3. Meilof L, den Exter T, Jonkers R, Feiken J. Het diagnostisch instrument voor apraxie van de spraak: testontwikkeling, betrouwbaarheid en differentiaaldiagnostisch vermogen. Stem-, Spraak- en Taalpathologie. 2010;17(1);3-27.
4. Jonkers R, Feiken J, Stuive I. Diagnosing apraxia of speech on the basis of eight distinctive signs. Canadian Journal of Speech-Language Pathology and Audiology. 2017;41(3):303-319.